



## Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2013. gada 29. janvārī\*

Policijas un tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās — Pamatlēmums 2002/584/TI —  
Eiropas apcietināšanas orderis un nodošanas procedūras starp dalībvalstīm —  
Kriminālvajāšanas veikšanai izdots Eiropas apcietināšanas orderis — Neizpildīšanas pamati

Lieta C-396/11

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Curtea de Apel Constanța* (Rumānija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2011. gada 18. maijā un kas Tiesā reģistrēts 2011. gada 27. jūlijā, tiesvedībā par Eiropas apcietināšanas ordera izpildi, kas izdots attiecībā uz

***Ciprian Vasile Radu*** .

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], priekšsēdētāja vietnieks K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], palātu priekšsēdētāji A. Ticano [*A. Tizzano*], R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*], A. Ross [*A. Rosas*], M. Bergere [*M. Berger*] un E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*], tiesneši E. Juhāss [*E. Juhász*], A. O'Kifs [*A. Ó Caoimh*] (referents), Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], A. Prehala [*A. Prechal*] un K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*],

ģenerāladvokāte E. Šarpstone [*E. Sharpston*],

sekretārs M. Aleksejevs [*M. Alekseev*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2012. gada 10. jūlija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *C. V. Radu* vārdā – *C. Cojocar* un *T. Chiuariu*, advokāti,
- *Ministerul Public Parchetul de pe lângă Curtea de Apel Constanța* vārdā – *E. C. Grecu*, ģenerālprokurore,
- Rumānijas valdības vārdā – *R.-M. Giurescu*, *A. Voicu* un *R. Radu*, pārstāvji,
- Čehijas Republikas valdības vārdā – *M. Smolek* un *J. Vlácil*, pārstāvji,
- Vācijas valdības vārdā – *J. Kemper* un *T. Henze*, pārstāvji,
- Lietuvas valdības vārdā – *R. Mackevičienė* un *A. Svinkūnaitė*, pārstāves,

\* Tiesvedības valoda – rumāņu.

- Austrijas valdības vārdā – *C. Pesendorfer*, pārstāve,
  - Polijas valdības vārdā – *M. Szpunar*, pārstāvis,
  - Apvienotās Karalistes valdības vārdā – *C. Murrel*, pārstāve,
  - Eiropas Komisijas vārdā – *L. Bouyon*, *W. Bogensberger* un *H. Krämer*, pārstāvji,
- noklausījusies ģenerālvokātes secinājumus 2012. gada 18. oktobra tiesas sēdē,  
pasludina šo spriedumu.

### Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 2002. gada 13. jūnija Pamatlēmumu 2002/584/TI par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm (OV L 190, 1. lpp.), kas grozīts ar Padomes 2009. gada 26. februāra Pamatlēmumu 2009/299/TI (OV L 81, 24. lpp.; turpmāk tekstā – “Pamatlēmums 2002/584”), ko lasa kopā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “Harta”) 6., 48. un 52. pantu, kā arī ar 1950. gada 4. novembrī Romā parakstītās Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk tekstā – “ECPAK”) 5. un 6. pantu.
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā, kas saistīta ar četrus Eiropas apcietināšanas orderus, ko Vācijas iestādes izsniedza pret Rumānijas pilsoni *C. V. Radu*, kriminālvajāšanas veikšanai par laupīšanas faktiem, izpildi Rumānijā.

### Atbilstošās tiesību normas

#### *Savienības tiesības*

- 3 Pamatlēmuma 2002/584 preambulas 1., 5.–8., 10., 12. un 13. apsvērumi ir izteikti šādā redakcijā:

“(1) Saskaņā ar 1999. gada 15. un 16. oktobra Eiropadomes Tamperes sanāksmes secinājumiem, un jo īpaši to 35. punktu, starp dalībvalstīm ir jāatceļ formālā izdošanas procedūra attiecībā uz personām, kas mēģina izvairīties no soda izciešanas pēc tam, kad attiecībā uz tām pieņemts galīgs spriedums, un ir jāpaātrina izdošanas procedūras attiecībā uz personām, kuras tur aizdomās par nodarījuma izdarīšanu.

[..]

(5) Eiropas Savienībai nospraustais mērķis kļūt par brīvības, drošības un tiesiskuma telpu liek atcelt izdošanu starp dalībvalstīm un to aizstāt ar nodošanas sistēmu starp tiesu iestādēm. Ieviešot jaunu, vienkāršotu sistēmu, saskaņā ar kuru notiesātas vai aizdomās turētas personas nodod sodu izpildei vai kriminālvajāšanai, būs iespējams izvairīties no sarežģītības un iespējamās kavēšanās, kas piemīt pastāvošajām izdošanas procedūrām. Tradicionālās sadarbības attiecības, kas līdz šim pārsvarā pastāvēja starp dalībvalstīm, ir jāaizvieto ar sistēmu, kura brīvības, drošības un tiesiskuma telpā paredz brīvu tiesu nolēmumu apriti krimināllietās un kas attiecas gan uz procesuālajiem, gan uz galīgajiem nolēmumiem.

(6) Eiropas apcietināšanas orderis, kuru paredz šis pamatlēmums, ir pirmais konkrētais pasākums, ar kuru krimināltiesību jomā īsteno savstarpējas atzišanas principu, kuru Eiropadome raksturojusi kā tiesu iestāžu sadarbības “stūrakmeni”.

- (7) Tā kā, darbojoties vienpusēji, dalībvalstis nespēj pilnībā sasniegt mērķi aizvietot daudzpusējo izdošanas sistēmu, kuras pamatā ir 1957. gada 13. decembra Eiropas Konvencija par izdošanu, un šis mērķis tā apjoma un rezultātu dēļ ir vieglāk sasniedzams Savienības līmenī, tad Padome var noteikt pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes principu, kā noteikts [LES] 2. pantā un [EKL] 5. pantā [..].
- (8) Nolēmumiem par Eiropas apcietināšanas ordera izpildi ir jābūt pakļautiem pietiekamai kontrolei, kas nozīmē, ka dalībvalsts tiesas iestādei, kurā pieprasītā persona ir apcietināta, būs jāpieņem lēmums par tās nodošanu.

[..]

- (10) Eiropas apcietināšanas ordera mehānisma pamatā ir augsta dalībvalstu savstarpēja uzticība. Tā īstenošanu var apturēt tikai gadījumā, ja viena no dalībvalstīm nopietni un vairākkārt pārkāpj principus, kas paredzēti [LES] 6. panta 1. punktā, ko konstatē Padome, ievērojot [LES] 7. panta 1. punktu, ar sekām, kas izklāstītas attiecīgā līguma 7. panta 2. punktā.

[..]

- (12) Šajā pamatlēmumā ievērotas pamattiesības un principi, kas atzīti [LES] 6. pantā un atspoguļoti [Hartā], īpaši tās VI nodaļā. Neko šajā pamatlēmumā nevar interpretēt kā aizliegumu atteikt tādas personas nodošanu, par kuru izsniegts Eiropas apcietināšanas orderis, ja, pamatojoties uz objektīviem apstākļiem, ir iemesls domāt, ka minētais apcietināšanas orderis ir izsniegts, lai veiktu personas vajāšanu vai sodīšanu tās dzimuma, rases, reliģijas, nacionālās izcelsmes, valstiskās piederības, valodas, politisko uzskatu vai seksuālās orientācijas dēļ, vai ka šīs personas stāvokli varētu pasliktināt kāda no šiem iemesliem dēļ.

Šis pamatlēmums dalībvalstīm neliedz piemērot to konstitucionālos noteikumus attiecībā uz taisnīgu tiesu, biedrošanās tiesībām, preses brīvību un vārda brīvību citos masu informācijas līdzekļos.

- (13) Nevienai personai nevar likt izbraukt vai to izraidīt uz valsti vai izdot valstij, ja pastāv nopietns risks, ka tā tur varētu būt pakļauta nāves sodam, spīdzināšanai vai citādei necilvēcīgai vai degradējošai attieksmei vai sodam.”

- 4 Šā pamatlēmuma 1. pantā Eiropas apcietināšanas orderis un tā izpildes pienākums ir definēti šādi:

“1. Eiropas apcietināšanas orderis ir tiesas nolēmums, ko izsniedz dalībvalsts, lai cita dalībvalsts apcietinātu un nodotu pieprasīto personu kriminālvajāšanas veikšanai vai lai izpildītu brīvības atņemšanas sodu, vai arī lai piemērotu ar brīvības atņemšanu saistītu drošības līdzekli.

2. Dalībvalstis izpilda ikvienu Eiropas apcietināšanas orderi, pamatojoties uz savstarpējas atzišanas principu un saskaņā ar šī pamatlēmuma noteikumiem.

3. Šis pamatlēmums groza [negroza] pienākumu ievērot pamattiesības un tiesību pamatprincipus, kā tie minēti [LES] 6. pantā.”

- 5 Saskaņā ar minētā pamatlēmuma 3. pantu ar nosaukumu “Eiropas apcietināšanas ordera obligātas neizpildīšanas pamats”:

“Izpildes dalībvalsts tiesas iestāde (šeit turpmāk – “izpildes tiesas iestāde”) atsaka Eiropas apcietināšanas ordera izpildīšanu šādos gadījumos:

[..]

- 2) Ja izpildes tiesas iestāde ir informēta par to, ka par pieprasīto personu dalībvalstī pieņemts galīgs spriedums attiecībā uz tādām pašām darbībām, ar nosacījumu, ka, ja ir piespriests sods, tad tas ir izciests vai to pašlaik izcieš, vai to vairs nevar izpildīt saskaņā ar notiesāšanas dalībvalsts tiesībām;
- [..].”
- 6) Saskaņā ar šā paša pamatlēmuma 4. pantu ar nosaukumu “Eiropas apcietināšanas ordera fakultatīvas neizpildīšanas pamats”:
- “Izpildes tiesu iestāde var atteikt Eiropas apcietināšanas ordera izpildīšanu:
- [..]
- 2) Ja izpildes dalībvalstī veic personas, par kuru ir izsniegts Eiropas apcietināšanas orderis, kriminālvajāšanu par to pašu darbību, kas ir Eiropas apcietināšanas ordera pamatā;
- [..]
- 5) Ja izpildes tiesas iestāde ir informēta par to, ka trešajā valstī par pieprasīto personu pieņemts galīgs spriedums attiecībā uz tām pašām darbībām, ar nosacījumu, ka, ja ir piespriests sods, tad tas ir izciests vai to pašlaik izcieš, vai to vairs nevar izpildīt saskaņā ar notiesāšanas valsts tiesībām;
- [..].”
- 7) Pamatlēmuma 2002/584 4.a pantā ar nosaukumu “Aizmuguriski nolēmumi” ar noteiktiem nosacījumiem izpildes tiesu iestādei ļauj atteikties izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi, kas izdots, lai izpildītu sodu, ja attiecīgā persona nav pati personīgi piedalījies procesā, kura beigās tika taisīts spriedums.
- 8) Šā pamatlēmuma 5. pants attiecas uz garantijām, kas izsniegšanas dalībvalstij jāsniedz īpašos gadījumos.
- 9) Minētā pamatlēmuma 8. pants attiecas uz Eiropas apcietināšanas ordera saturu un formu. Saskaņā ar šīs tiesību normas 1. panta d)–f) apakšpunktu ir vajadzīga šāda informācija:
- “d) nodarījuma veids un juridiskā kvalifikācija, jo īpaši attiecībā uz 2. pantu;
- e) to apstākļu apraksts, kādos tika veikts nodarījums, ieskaitot laiku, vietu un pieprasītās personas līdzdalības veidu nodarījumā;
- f) piespriestais sods, ja spriedums ir galīgs, vai sodu robežas, ko par nodarījumu paredz izsniegšanas dalībvalsts tiesības.”
- 10) Šā paša pamatlēmuma 11. panta ar nosaukumu “Pieprasītās personas tiesības” 1. punktā ir paredzēts:
- “Kad pieprasīto personu apcietina, kompetentā izpildes tiesu iestāde saskaņā ar savas valsts tiesībām informē personu par Eiropas apcietināšanas orderi un par tā saturu, un arī par iespēju piekrist nodošanai izsniegšanas tiesu iestādei.”
- 11) Pamatlēmuma 2002/584 13. panta ar nosaukumu “Piekrišana nodošanai” 1. un 2. punktā ir noteikts:
- “1. Ja apcietinātā persona norāda, ka tā piekrīt nodošanai, šo piekrišanu un attiecīgā gadījumā noteiktu atteikšanos no tiesībām, ko paredz “specialitātes princips”, kas minēts 27. panta 2. punktā, dod izpildes tiesu iestādē saskaņā ar izpildes dalībvalsts iekšējām tiesībām.

2. Katra dalībvalsts pieņem pasākumus, lai nodrošinātu to, ka 1. punktā minēto piekrišanu un attiecīgā gadījumā atteikšanos konstatē tādā veidā, kas liecina par to, ka attiecīgā persona tos ir izteikusi brīvprātīgi un pilnībā apzinoties sekas. Šajā sakarā pieprasītajai personai ir tiesības uz juridiska padomdevēja palīdzību.”
- 12 Šā pamatlēmuma 14. pantā ar nosaukumu “Pieprasītās personas uzklausišana” ir paredzēts, ka, ja apcietinātā persona nepiekrīt tās nodošanai atbilstoši 13. panta noteikumiem, viņai ir tiesības tikt uzklausi tai izpildes tiesu iestādē atbilstoši izpildes dalībvalsts tiesībām.
- 13 Minētā pamatlēmuma 15. panta ar nosaukumu “Lēmums par nodošanu” 2. un 3. punktā ir precizēts:
- “2. Ja izpildes tiesu iestāde uzskata, ka informācija, ko paziņojusi izsniegšanas dalībvalsts, ir nepietiekama, lai ļautu pieņemt lēmumu par nodošanu, tā lūdz, lai steidzami piegādā vajadzīgo papildu informāciju, konkrēti to, kas attiecas uz 3. līdz 5. pantu un 8. pantu, un tā var noteikt termiņu tās saņemšanai, ņemot vērā to, ka ir vajadzīgs ievērot termiņus, kas noteikti 17. pantā.
3. Izsniegšanas tiesu iestāde var ikvienā brīdī pārsūtīt ikvienu papildu derīgu informāciju izpildes tiesu iestādei.”
- 14 Šā paša pamatlēmuma 19. panta ar nosaukumu “Personas noklausīšanās līdz lēmuma pieņemšanai” 1. un 2. punktā ir paredzēts:
- “1. Pieprasīto personu uzklausa tiesu iestāde, piedaloties vienai citai personai, kuru izraugās saskaņā ar pieprasītās tiesas dalībvalsts tiesībām.
2. Pieprasīto personu noklausās saskaņā ar izpildu dalībvalsts tiesībām un saskaņā ar nosacījumiem, ko nosaka, izsniegšanas un izpildes iestādēm savstarpēji vienojoties.”

#### *Rumānijas tiesības*

- 15 Likumā Nr. 302/2004 par tiesu iestāžu starptautisko sadarbību krimināllietās (*Legea nr. 302/2004 privind cooperarea judiciară internațională în materie penală*, 2011. gada 31. maija *Monitorul Oficial al României*, I daļa, Nr. 377; turpmāk tekstā – “likums Nr. 302/2004”) ir III sadaļa ar nosaukumu “Noteikumi par sadarbību ar Eiropas Savienības dalībvalstīm saskaņā ar [Pamatlēmumu]”, kuras III nodaļā ar nosaukumu “Rumānijas iestāžu veikta Eiropas apcietināšanas ordera izpilde” ir iekļauta šāda tiesību norma:

“98. pants –

Neizpildīšanas pamati

(2) Rumānijas izpildes tiesu iestāde var atteikt izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi šādos gadījumos:

[..]

- b) ja pret personu, par kuru ir izdots Eiropas apcietināšanas orderis, Rumānijā ir uzsākta kriminālvajāšana par to pašu nodarījumu, kas ir Eiropas apcietināšanas ordera pamatā.”

## Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 16 2009. gada 25. maijā un 3. jūnijā *Curtea de Apel Constanța* (Konstantas apelācijas tiesa) (Rumānija) kā izpildes tiesu iestāde saņēma Vācijas tiesu iestāžu pieteikumus par *C. V. Radu*, kurš tiek pieprasīts saistībā ar četriem Eiropas apcietināšanas orderiem, kurus kriminālvajāšanas veikšanai izdevušas Minsteres, Koburgas, Bilefeldes un Verdenes (Vācija) prokuratūras attiecīgi 2007. gada 14. martā, 16. martā un 8. augustā, kā arī 2008. gada 26. februārī par nodarījumiem, kas atbilst laupīšanas noziegumam Rumānijas Kriminālkodeksa 211. panta izpratnē, nodošanu. *C. V. Radu* nav piekritis nodošanai.
- 17 Ar 2009. gada 5. jūnija nolēmumu *Curte de Apel Constanța* lika izpildīt trīs no šiem orderiem, proti, tos, kurus izdevušas Minsteres, Koburgas, un Verdenes prokuratūras. Turpretī saskaņā ar likuma Nr. 302/2004 98. panta 2. punkta b) apakšpunktu iesniedzējtiesa atteicās izpildīt Bilefeldes prokuratūras 2007. gada 8. augustā izdoto Eiropas apcietināšanas orderi tādēļ, ka *C. V. Radu* Rumānijā tiek tiesāts *Tribunalul Bacău* (Bakao tiesā) par to pašu nodarījumu, kas ir minētā ordera pamatā. Tādējādi tā atlika *C. V. Radu* nodošanu līdz tiesvedības minētajā lietā beigām Rumānijas tiesās, saglabājot *C. V. Radu* uz 30 dienām piemēroto iepriekšēja apcietinājuma līdzekli.
- 18 Ar 2009. gada 18. jūnija spriedumu *Înalta Curte de Casație și Justiție a României* (Rumānijas Augstākā kasācijas tiesa) atcēla šo spriedumu un nosūtīja lietu atpakaļ *Curte de Apel Constanța* jauna sprieduma taisīšanai. Turklāt tā izdeva rīkojumu atbrīvot *C. V. Radu*, piemērojot preventīvu līdzekli, kas ierobežo tiesības brīvi pārvietoties, proti, aizliegumu atstāt dzīvesvietas pašvaldību – *Bacău* pilsētu – bez tiesas atļaujas un nosakot viņam vairākus pienākumus.
- 19 2011. gada 22. februāra *Curtea de Apel de Constanța* tiesas sēdē *C. V. Radu* iebilda pret attiecībā uz viņu izdoto Eiropas apcietināšanas orderu izpildi. Šajā saistībā viņš vispirms apgalvoja, ka Pamatlēmuma 2002/584 pieņemšanas datumā nedz ECPAK paredzētās pamattiesības, nedz tās, kas iekļautas Hartā, nebija tieši iekļautas Savienības pamatā esošajos līgumos. Tomēr saskaņā ar LES 6. pantu gan Hartas, gan ECPAK noteikumi ir kļuvuši par Savienības primāro tiesību daļu un tādēļ Pamatlēmums 2002/584 turpmāk ir interpretējams un piemērojams atbilstīgi Hartai un ECPAK. Vēl *C. V. Radu* uzsvēra, ka dalībvalstis nav saskanīgi istenojušas šo pamatlēmumu. Proti, Vācijas tiesību aktus, ar kuriem transponēts minētais pamatlēmums, *Bundesverfassungsgericht* (Federālā Konstitucionālā tiesa) (Vācija) 2005. gada 18. jūlija spriedumā esot atzinusi par pretējiem Konstitūcijai un spēkā neesošiem līdz jauna likuma pieņemšanai. Tomēr Eiropas apcietināšanas ordera izpilde esot pakļauta savstarpējas izpildes nosacījumam. Visbeidzot, *C. V. Radu* apgalvoja, ka izpildes dalībvalsts tiesu iestādēm bija jāpārbauda, vai Hartā un ECPAK garantētās pamattiesības ir ievērotas izsniegšanas dalībvalstī. Ja netiek, šim iestādēm ir pamats attiecīgā Eiropas apcietināšanas ordera neizpildīšanai, pat ja šis neizpildīšanas pamats nav tieši paredzēts Pamatlēmumā 2002/584.
- 20 Šādos apstākļos *Curte de Apel Constanța* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:
- “1) Vai, ņemot vērā [ECPAK] 5. panta 3. un 4. punktu un 6. panta 2. un 3. punktu, [ECPAK] 5. panta 1. punkts un [Hartas] 6. pants, ko lasa kopā ar [tās] 48. un 52. pantu, ir [Savienības] primāras tiesību normas, kas ir iekļautas dibināšanas līgumos?
  - 2) Vai Eiropas apcietināšanas ordera izpildes valsts kompetentās tiesu iestādes darbība, kas iekļauj brīvības atņemšanu un personas, attiecībā uz kuru ir ticis izsniegts Eiropas apcietināšanas orderis (persona, kuras apcietināšana un nodošana ir pieprasīta), nodošanu bez piekrišanas, ir uzskatāma par izpildes dalībvalsts iejaukšanos tiesību uz personisko brīvību, kas atzīta Savienības tiesībās atbilstoši LES 6. pantam, ko lasa kopā ar [ECPAK] 5. panta 1. punktu, un [Hartas] 6. pantam, ko lasa kopā ar tās 48. un 52. pantu, ar atsauci arī uz [ECPAK] 5. panta 3. un 4. punktu un 6. panta 2. un 3. punktu, istenošanā?



- 3) Vai uz Eiropas apcietināšanas ordera izpildes valsts iejaukšanos tiesību un garantiju, kas paredzētas [ECPAK] 5. panta 1. punktā un [Hartas] 6. pantā, ko lasa kopā ar tās 48. un 52. pantu, arī saistībā ar [ECPAK] 5. panta 3. un 4. punktu un 6. panta 2. un 3. punktu, attiecas arī nosacījumi par nepieciešamību demokrātiskā sabiedrībā un samērīgumu ar faktiski izvirzīto mērķi?
- 4) Vai Eiropas apcietināšanas ordera izpildes valsts kompetentā tiesu iestāde drīkst, nepārkāpjot pienākumus, kuri izriet no dibināšanas līgumiem un citām [Savienības] tiesību normām, noraidīt nodošanas pieprasījumu tādēļ, ka nav vienlaicīgi izpildīti nosacījumi atbilstoši [ECPAK] 5. panta 1. punktam un [Hartas] 6. pantam, ko lasa kopā ar [tās] 48. un 52. pantu, arī saistībā ar [ECPAK] 5. panta 3. un 4. punktu un 6. panta 2. un 3. punktu?
- 5) Vai Eiropas apcietināšanas ordera izpildes valsts kompetentā tiesu iestāde drīkst, nepārkāpjot pienākumus, kuri izriet no dibināšanas līgumiem un citām [Savienības] tiesību normām, noraidīt nodošanas pieprasījumu tādēļ, ka Eiropas apcietināšanas ordera izsniegšanas valsts nav transponējusi vai ir nepilnīgi vai nepareizi transponējusi [Pamatlēmumu 2002/584] (tādā nozīmē, ka nav ievērots savstarpējas izpildes nosacījums)?
- 6) Vai Eiropas Savienības dalībvalsts Rumānijas tiesības, it īpaši likuma Nr. 302/2004 III sadaļa, ir pretrunā [ECPAK] 5. panta 1. punktam un [Hartas] 6. pantam, ko lasa kopā ar tās 48. un 52. pantu, arī saistībā ar [ECPAK] 5. panta 3. un 4. punktu un 6. panta 2. un 3. punktu, uz kuriem ir atsauce LES 6. pantā, un vai ar minēto likumu [Pamatlēmums 2002/584] ir pareizi transponēts?”

## Par prejudiciālajiem jautājumiem

### *Par pieņemamību*

- 21 Rumānijas un Austrijas valdības, kā arī Komisija apgalvo, ka šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir nepieņemams, jo lēmumā par prejudiciālu jautājumu uzdošanu neesot norādīti iemesli, kādēļ uzdotajos jautājumos minēto Savienības tiesību un Hartas noteikumu interpretācija ir vajadzīga strīda izskatīšanai. Tādējādi šiem jautājumiem esot abstrakts raksturs, un to mērķis esot iegūt Savienības tiesību teorētisku interpretāciju. Konkrētāk, šīs lietas dalībnieces, kurām šajā jautājumā piekrit arī Vācijas valdība, uzskata, ka no lēmuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu nevar saprast nedz to, kas tiesai, kura izskata pamatlietu, ir līcis atteikties izpildīt strīdīgos Eiropas apcietināšanas orderus ieinteresētās personas pamattiesību pārkāpumu dēļ, nedz arī to, kādā mērā šo apcietināšanas orderu izpilde apdraudētu šīs tiesības.
- 22 Ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru uz jautājumiem par Savienības tiesību interpretāciju, kurus valsts tiesa uzdevusi pašas noteiktajos tiesiskā regulējuma un faktiskajos apstākļos, kuru precizitāte Tiesai nav jāpārbauda, attiecas atbilstības pieņēmums. Tiesas atteikums lemt par valsts tiesas lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu ir iespējams tikai tad, ja acīmredzami ir skaidrs, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekādas saistības ar pamatlietas faktiskajiem apstākļiem vai tās priekšmetu, ja problēma ir hipotētiska vai arī ja Tiesas rīcībā nav tādu vajadzīgo faktisko un tiesisko apstākļu, lai varētu sniegt noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (2010. gada 22. jūnija spriedums apvienotajās lietās C-188/10 un C-189/10 *Melki un Abdeli*, Krājums, I-5667. lpp., 27. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 23 Šajā gadījumā ar četriem pirmajiem jautājumiem, kā arī ar sesto jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai tai ir tiesības izvērtēt, vai Eiropas apcietināšanas ordera izdošana atbilst pamattiesībām, pirms attiecīgajā gadījumā atteikties to izpildīt, pat ja šāds neizpildīšanas pamats nav paredzēts ne

Pamatlēmumā 2002/584, ne valsts tiesiskajā regulējumā, ar ko tas transponēts. Ar savu piekto jautājumu tā tāpat vēlas noteikt, vai šāds atteikums ir iespējams, ja šis pamatlēmums nav ticis transponēts izsniegšanas dalībvalstī.

- 24 Vispirms ir jāatzīst, ka šis piektais jautājums ir hipotētisks. Proti, jau ar pašu strīdīgo Eiropas apcietināšanas orderu izdošanu pietiek, lai pierādītu, ka brīdī, kad šie apcietināšanas orderi tika izdoti, Pamatlēmums 2002/584 – kā tiesas sēdē apstiprinājusi Vācijas valdība – bija transponēts Vācijas Federatīvās Republikas tiesību sistēmā. Tādējādi šis jautājums ir nepieņemams.
- 25 Attiecībā uz pārējiem jautājumiem ir jāatzīst, ka tie tostarp attiecas uz Pamatlēmuma 2002/584, kā arī uz noteiktu Hartas noteikumu interpretāciju faktiski pastāvošā strīdā par vairāku Eiropas apcietināšanas orderu, ko Vācijas iestādes izdevušas attiecībā uz *C. V. Radu* kriminālvajāšanas veikšanai, izpildi.
- 26 Turklāt attiecībā uz apgalvoto *C. V. Radu* pamattiesību pārkāpumu ir jākonstatē, ka pamata krimināllietā, iebilstot pret savu nodošanu, viņš apgalvo, ka Pamatlēmuma 2002/584 noteikumi neļaujot Rumānijas izpildes iestādēm pārbaudīt, vai Hartā un ECPAK paredzētās tiesības uz lietas taisnīgu izskatīšanu, uz nevainīguma prezumpciju un brīvību ir tikušas ievērotas, lai arī strīdīgie Eiropas apcietināšanas orderi tika izdoti, viņu neuzaicinot uz tiesu, ne arī dodot viņam iespēju noligt advokātu vai pašam sevi aizstāvēt. *C. V. Radu* būtībā atkārtoja šos pašus apsvērumus tiesas sēdē Tiesā saistībā ar šo tiesvedību.
- 27 Šādos apstākļos ir jāuzskata, ka četri pirmie jautājumi, kā arī sestais jautājums ir pieņemami.

#### *Par lietas būtību*

- 28 Kā izriet no šā sprieduma 16. punkta, šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu attiecas uz tādu Eiropas apcietināšanas orderu izpildi, kas izdoti nevis brīvības atņemšanas soda izpildei, bet kriminālvajāšanas veikšanai.
- 29 Atbilstoši tādiem Tiesai iesniegtajiem pierādījumiem kā šā sprieduma 26. punktā minētie ir jākonstatē, ka pamatlietā pieprasītā persona *C. V. Radu*, iebilstot pret savu nodošanu, apgalvo, ka Vācijas izsniegšanas tiesu iestādes šos apcietināšanas orderus izdevušas, viņu iepriekš neuzklausot un tādējādi pārkāpjot Hartas 47. un 48. pantu, kā arī ECPAK 6. pantu.
- 30 Protams, šajos jautājumos iesniedzējtiesa atsauca arī uz Hartas 6. pantu un ECPAK 5. pantu. Tomēr lēmumā par prejudiciālu jautājumu uzdošanu šajā aspektā nav sniegti nekādi skaidrojumi. Turklāt no lēmuma par prejudiciālu jautājumu uzdošanu pielikumā esošajiem dokumentiem izriet, ka iesniedzējtiesā *C. V. Radu* apgalvoja, ka tai būtu jāatsakās izpildīt Eiropas apcietināšanas orderus, “ar kuriem viņam tika atņemta brīvība”, jo tie esot tikuši izdoti, pārkāpjot viņa tiesības uz aizstāvību. Tādējādi šie *C. V. Radu* argumenti par apgalvoto Hartas 6. panta un ECPAK 5. panta pārkāpumu izsniegšanas dalībvalstī nav nodalāmi no viņa argumentiem par viņa tiesību uz aizstāvību pārkāpumu šajā dalībvalstī.
- 31 Līdz ar to ir jāuzskata, ka ar četriem pirmajiem jautājumiem, kā arī ar sesto jautājumu, kas ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Pamatlēmums 2002/584, ko lasa kontekstā ar Hartas 47. un 48. pantu, kā arī ECPAK 6. pantu, ir jāinterpretē tādējādi, ka izpildes tiesu iestādes var atteikties izpildīt kriminālvajāšanas veikšanai izdotu Eiropas apcietināšanas orderi tādēļ, ka izdošanas tiesu iestādes nav uzklusējušas pieprasīto personu pirms šā apcietināšanas ordera izdošanas.
- 32 Šajā ziņā vispirms ir jāatzīst, ka tiesības tikt uzklusītam, ko nodrošina ECPAK 6. pants un ko iesniedzējtiesa ir minējusi savos jautājumos, patlaban ir paredzētas Hartas 47. un 48. pantā. Līdz ar to ir jāatsauca uz šīm Hartas tiesību normām (šajā ziņā skat. 2012. gada 6. novembra spriedumu lietā C-199/11 *Otis* u.c., 46. un 47. punkts, kā arī tajos minētā judikatūra).



- 33 Turklāt ir jāatgādina, ka Pamatlēmuma 2002/584 mērķis – kā it īpaši izriet no tā 1. panta 1. un 2. punkta, kā arī no tā preambulas 5. un 7. apsvēruma – ir aizvietot daudzpusējo izdošanas sistēmu starp dalībvalstīm ar to personu nodošanas starp tiesu iestādēm sistēmu, kas ir notiesātas vai turētas aizdomās, sprieduma izpildei vai kriminālvajāšanas veikšanai, un šī pēdējā minētā sistēma ir balstīta uz savstarpējas atzišanas principu (skat. 2012. gada 5. septembra spriedumu lietā C-42/11 *Lopes Da Silva Jorge*, 28. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 34 Tādējādi, ar Pamatlēmumu 2002/584 ieviešot jaunu, vienkāršotu un iedarbīgāku, notiesāto vai par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu aizdomās turēto personu nodošanas sistēmu, ir mēģināts atvieglot un paātrināt tiesu sadarbību, lai veicinātu Savienības noteiktā mērķa sasniegšanu – kļūt par brīvības, drošības un tiesiskuma telpu, pamatojoties uz augstu dalībvalstu savstarpējo uzticību (šajā ziņā skat. 2012. gada 28. jūnija spriedumu lietā C-192/12 PPU *West*, 53. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 35 Saskaņā ar Pamatlēmuma 2002/584 1. panta 2. punktu dalībvalstīm principā ir jāizpilda ikviens Eiropas apcietināšanas orderis.
- 36 Proti, kā Tiesa jau ir nospriedusi, atbilstoši Pamatlēmuma 2002/584 noteikumiem dalībvalstis var atteikties izpildīt šādu orderi tikai tā 3. pantā paredzētos obligātos neizpildīšanas gadījumos, kā arī tā 4. un 4.a pantā uzskaitītajos fakultatīvos neizpildīšanas gadījumos (šajā ziņā skat. 2008. gada 1. decembra spriedumu lietā C-388/08 PPU *Leymann* un *Pustovarov*, Krājums, I-8983. lpp., 51. punkts, kā arī 2010. gada 16. novembra spriedumu lietā C-261/09 *Mantello*, Krājums, I-11477. lpp., 37. punkts). Turklāt izpildes tiesu iestāde var pakļaut Eiropas apcietināšanas ordera izpildi tikai minētā pamatlēmuma 5. pantā noteiktajiem nosacījumiem.
- 37 Protams, saskaņā ar Pamatlēmuma 2002/584 4.a pantu tiesību uz aizstāvību pārkāpums tiesvedībā, kuras beigās tika taisīts aizmugurisks notiesājošs spriedums krimināllietā, ar noteiktiem nosacījumiem var būt Eiropas apcietināšanas ordera, kas izdots brīvības atņemšanas soda izpildei, neizpildīšanas pamats.
- 38 Turpretī tas, ka Eiropas apcietināšanas orderis ir izdots kriminālvajāšanas veikšanai, izdošanas tiesu iestādēm neuzklausot pieprasīto personu, nav viens no šāda ordera neizpildīšanas pamatiem, kas paredzēti Pamatlēmuma 2002/584 noteikumos.
- 39 Pretēji *C. V. Radu* apgalvotajam Hartas 47. un 48. panta ievērošana nenozīmē, ka kādas dalībvalsts tiesu iestāde varētu atteikties izpildīt kriminālvajāšanas veikšanai izdotu Eiropas apcietināšanas orderi tādēļ, ka izdošanas tiesu iestādes nav uzklusējušas pieprasīto personu pirms šā apcietināšanas ordera izdošanas.
- 40 Ir jāatzīst, ka izdošanas tiesu iestāžu pienākums uzklusēt pieprasīto personu pirms šāda Eiropas apcietināšanas ordera izdošanas noteikti apdraudētu pašu nodošanas sistēmu, kas paredzēta Pamatlēmumā 2002/584, un tādējādi – brīvības, drošības un taisnīguma telpas izveidošanu, jo šādam orderim, tostarp, lai novērstu attiecīgās personas bēgšanu, ir jāpiemīt zināmam pārsteiguma efektam.
- 41 Karā ziņā Eiropas likumdevējs ir nodrošinājis tiesību tikt uzklusētam izpildes dalībvalstī ievērošanu tā, lai neapdraudētu Eiropas apcietināšanas ordera mehānisma efektivitāti.
- 42 Tādējādi no Pamatlēmuma 2002/584 8. un 15. panta izriet, ka pirms izlemt, vai nodot pieprasīto personu kriminālvajāšanas veikšanai, izpildes tiesu iestādei ir jāveic noteikta kontrole pār Eiropas apcietināšanas orderi. Turklāt šā pamatlēmuma 13. pantā ir paredzēts, ka pieprasītajai personai ir tiesības uz juridiska padomdevēja palīdzību, ja tā piekrīt savai nodošanai un attiecīgā gadījumā atsakās no tiesībām, ko paredz “specialitātes princips”. Turklāt saskaņā ar Pamatlēmuma 2002/584 14. un 19. pantu pieprasītajai personai, ja viņa nepiekrīt savai nodošanai un pret viņu ir izdots Eiropas apcietināšanas orderis kriminālvajāšanas veikšanai, ir tiesības tikt uzklusētai izpildes tiesu iestādē atbilstoši nosacījumiem, par kuriem ir panākta vienošanās ar izdošanas tiesu iestādi.

- 43 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, uz četriem pirmajiem jautājumiem, kā arī uz sesto jautājumu ir jāatbild, ka Pamatlēmums 2002/584 ir jāinterpretē tādējādi, ka izpildes tiesu iestādes nevar atteikties izpildīt kriminālvajāšanas veikšanai izdotu Eiropas apcietināšanas orderi tādēļ, ka pieprasītā persona pirms šā apcietināšanas ordera izdošanas nav tikusi uzklausīta izsniegšanas dalībvalstī.

#### **Par tiesāšanās izdevumiem**

- 44 Attiecībā uz lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

**Padomes 2002. gada 13. jūnija Pamatlēmums 2002/584/TI par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm, kas grozīts ar Padomes 2009. gada 26. februāra Pamatlēmumu 2009/299/TI, ir jāinterpretē tādējādi, ka izpildes tiesu iestādes nevar atteikties izpildīt kriminālvajāšanas veikšanai izdotu Eiropas apcietināšanas orderi tādēļ, ka pieprasītā persona pirms šā apcietināšanas ordera izdošanas nav tikusi uzklausīta izsniegšanas dalībvalstī.**

[Paraksti]